

Տ Ր Դ Ա Տ

ՔԵՐԹՈՒԱԾ ԹԱՏՐԵՐԳԱԿԱՆ

ՅԵՐԻՍ ԱՐԱՐՈՒԱԾՍ՝

ԱՐԱՐՈՒԱԾ Փ.

Տեառանն՝ է մեր յԱշտիլատ՝ ի Տարօն, և մեր ի Բաղդասն՝ ի Մաղկատն գաւառի.

(Անուատ, և ի խորս նորա՝ որմն շարտարարտեստ և քրգունք):

ՏԵՍԱՐԱՆ Ա.

Զարեհ

Ծրփան դեռ ևս հանգոյն ծովու ալեգոյ (նկատելով ի հեռաստանն) .

Աւանք, մահեանք լըրիւ իւրեանց յամպլոյ՝

խառնի ի չէնս երաստ համուռ ճեպլնթաց ,

Ալմուկ՝ շըշուկ լընու զանտառն եղենեաց :

Ճեպ տան ուամիկք և նախարարք ոստանիկ ,

իցէ վերջին օր կենցաղոյս տարածիգ .

Մի թէ զերծեալ ի գբէ Գրիգոր խելագար

Ըստ առաջնոյն յուզէ զաշխարհ վեր ի վայր :

Արդեօք Տըրդատ իցէ նըմին թեւարկու

Զի յանօրէն գործոց ըզնա չարգելու .

Եթէ այդպէս , դիք վրէժխընդիր լինիցին ,

Նոցին անկ է հոգալ ըզմեզ կաթողին :

ՏԵՍԱՐԱՆ Բ.

ՇԱԽԱՐԾ. ԶԱՐԵՀ. ԱՐՄԱՅԻՍ. ԱՐԶԱՆ

Շաշարշ (ոշխաւարորոժն գայ) :

Դէպք անըմբեր . գամ մաղապուրծ գուժաբեր

Թախիծ ոգւոյ քըրմապետիդ արկանել .

Ի հուր ծախին բոցածաւալ սուրբ սեղանք ,

Նըւէրք յերկիր կործանեցան , նոյն արձանք :

Կախարդ Գրիգոր անցեալ ի գլուխ բանակին
Զոյս իւր հանել աքսորանաց զայրադին .
Ճակատ հարեալ քուքան ընդ դիս մոգք անդէն ,
Հիասարսափ երազ երազ խուճապեն .
Զօրէն ալեաց կոհակ կոհակ տան հորդան
Դենակորոյսք գալ ի տեղիս իննակնեան .
Աճապարեալք՝ տացուք . . .

Զարեհ

Այ եղեռանց , առցեն ի կուշտ վէսք զաշտէ ,
Զայդ վոհմակ շանց իմրս բազուկ փեռեկէ .
Լաւ ինձ մընալ դարանասպաս ի փապար ,
Փութա՛ ի զէն դու կազմ ընդ դաշտն ի պայքար :
Թէ գան ընդ կրուկն , անդ Արմայիս իմ որդի
Գաղտագողի որս ըմբռնէ յուռկանի .
Մեռցուք , եթէ օրհասն իցէ հասեալ մօտ ,
Ընդ Գիսանեայ վաղիւ անկցուք անյողդողդ :
Բան զայստսիկ պատուիրեմ քեզ կանխատես
Զի առաջի կայ ելանել մեզ յԱրէս :

Շաշարչ

Վեր ի վայր շրջեցաւ աշխարհիս լաւութիւն ,
Ուխտաւորք զանգիտեն գալ յաղերս Դիցուհոյն :

Զարեհ

Դու օգնական կացլիր ընդ հուպ Արմայսին
Առ ամրակուռն պատնիշաւ արտաքին .
Ընդ վայր նոքա ըզճիգն ի ճիգն խառնեսցեն ,
Մեր յանդիման ոչ ժուծայ մարդ. ապազէն :
Ողիմպ յառնէ ընդ մեզ խառնակ ի գուպար
Ըսպառազէն բիւրաւորօք օդավար ,
Բրոնամարտիկ բարեկամօք ընտանի
Խորտակեսցեն ըզբըռնութիւն հրոսակի :

Շաշարչ

Հայցեմք ի դից հանապազօր թախծադին
Հաստել զիւրեանց խաղաղութեան հովանին :

Արմայիս (գայ) .

Գութկան այսօր դայր հասանէր բօթարեր
Ժրպիրհ ընթացս ուրացելոց ազդ. առնէր .
Վլտանգ , գոչէր . բանին չէի իրազգած ,
Անդուստ Տարօն լրցաւ զօրու թընամնաց .
Զօձիս ցելոյր ցուցեալ զվլտանգ մօտալուս ,
Ընդ այն խոհերս բորբոքէին ի զայրոյթ ,
Երդուեալ հաստատ չըվլհատիլ ի մարտէն՝
Թէպէտ հազարք աստուածամարտք յարիցեն ,
Անդ ուրացեալք մեծաբանեն ընդունայն
Մօխրել ըզչէնս աստուածազահ սըրբութեան ,
Գերեւ գերփեւ , ըզվսյր թողուլ ամայի ,
Ի հուր դատել և ըզբազինս նըւիրի :
Ի գաւառին դանակիցք մեր խըմբովին
Ի գունդ նոցին աւազակաց գիմեցին ,
Պատահեցան սըրտմըտութեամբ 'ի հարուած ,
Մարտն էր ահեղ , հող ներկանէր կարմրազգեաց :
Զերեք ժամաւ ամբաւ մահունք կոտեցան .
Զորս էր ուրեմն ընկըրկեցան հրօսք ի վրան .
Եւ այժմ առեալ զայլ ևրս զօրս ընդ իւրեանս
Զաղիլք պըղծեն նըւիրական ըզսահմանս :
Եւ մեզ հարկ է զնոսին ի գայթ արկանել ,
Թող յաւելցեն . . . (գայ վաշտն) :

Զարեհ

Լաւ է խորհուրդդ , ազնիւ որդեակ ,
Քեզ ի թիկունս կարդամ զվահագն :

Շաշարշ

Ի մացառուտն անդ ի վէզ գալ կէս ընդ կէս ,
Թէպէտ է վտանգ երկուց կողմանց մեծապէս .
Այլ մեզ քաջացըս խաղք են կռիւք հաւաստեալ ,
Դահճապետիս չազդէ ի սիրտ ահ բընալ :

Արձան

Սուր սատակումն ընթանայ բուռն առաջի :

Արմայիս

Ահեղիցն է վրէժ բազկի :

Զարեհ

Խըրատեսցին պաշտել ըզդիս հայրենի : (Երբայ) :

Շաշարշ

Անձն ուրացող ըսպանցի :

Արմայիս

Ի չռինդ ահեղ քուրմը ի գիւղից քաղաքաց
Զինաւորեալք յառնեն ընդդէմ Գրիգորեանց .
Անդ ճապաղիքըն խաղայցեն խոխովմամբ :

Արձան

Ըզյաղթանակ վեհից տանել քաջապանծ
Քուրմը դաշնակիցք յառնեն ընդդէմ Գրիգորեանց .
Անդ ճապաղիքըն խաղայցեն խոխովմամբ :

[ՏԵՍԱՐ ԱՆ Գ.

ԱՐՄԱՅԻՍ, ԲԱԲԿԷՆ, ԱՐՁԱՆ, ՎԱՀՐԱՄ, ՍՄԲՈՏ, ՇԱԽԱՐՇ, ԳՐԻԳՈՐ, ՎԱՇՏՆ

Արմայիս . (հասանէ քանակն աղմկաւ) :

Արիք , զօրականք , եհաս թըչնամին ,
Արիք , ըզնոսա ջարդել զայրազին : (Ճակատին քանակք) :

Բարկէն

Յինչ վըստահ դիմադրաւ խիզախէք յանդըգունք ,
Զի ի զուր հայթհայթին քըրտնաջան այդ ճըզունք .
Գիտիցէք զի սեղանք զազրութեան քակեսցին ,
Զոհք նոցա և հանդէսք պըզծութիւն է յետին :
Փորձ փորձել միւսանդամ մարդոյ է անխոհեմ ,
Երբ պատգամ Անմահին կայ անշարժ իբր ըզվէմ .

Յուսացեալ ձեր ի դիս ցանկայիք յաղթութեան ,
Բայց նոքա յալըս մեր են ձուլած անկենդան :
Օ՛ն , անկցի՛ արդ տաճարդ ապաստան վատազգեաց
Եւ կռապաշտ բընակիչք լինիցին արտալած :

Արմայիս

Անձրեանման սըլաքք և տէգք տեղասցի
Թաթի ի տախտակ կըրծոց , փորոց , շեշտակի .
Հարջիք ի սիրտ կարճեալ կենօք չըւառի ,
Այս բաժին ձեր , վարձատրութիւն արժանի :
Հէք արարածդ եղև ըստրուկ և գերի ,
Ի մի նըշմար Դիայ՝ ի հող լուծանի .
Հիմ թիկնադարձ խըրոխտ սաստիւ կատաղի
Մարտիւ՝ երկնից հարկանիք դուք ի դիմի :
Հրաւէր կարգաք վըրէժխընդիր դից բըռնի
Ըզբարկութիւն իւրեանց հեղուլ սոսկալի .
Գահավիժեալ ի տարտարոս գեհննի
Սուտակասպասն՝ անդ հրատուշոր պատժեսցի :

Արձան

Թէ այր իցես , իշխանդ արանց , Անգեղ տան ,
Ինձ պատահեա՛ հրաշունչ ոգւով քայլութեան .
Ո՛վ տիրադրութ , ուժեա ընդդէմ Գիսանեայ ,
Կասեաց , աղէ , ազգատոհմիդ խընայեա՛ :
Ընդ ծամելիս քո տէգ շամիրեմ քինախանձ ,
Ըզբեզ անգեղք գիշատեսցեն օգագնացք :
(Արկանէ զնիզակն և վրիպի) :

Վահրամ

Ընդ մեզ , Արձան , մենամարտիլ թէ խընդրես ,
Յայդըմ տեղու՞ արձանանալ պիտի քեզ .
Մի՛ վատազգուոյդ ձեռք մըխեսցին ի պատեան ,
Գայ կենախուզ տէգ քեզ վարսել աղեղան :
Ինքըն չարաց մըշտապաշտօն հետաղօտ
Օձապըտոյտ երթևեկէ անժանօթ .
Այժմիկ և քեզ յայտնէ լանջացն ըղկորով
Որպէս մաշեաց սուսերահար զազգ յղով :
Կացցես անշարժ կոթողեալ . . . (Հարեալ տասալէ զնա) :

Սմբատ (սա Շաշար) .

Ո՛վ անոպայ դայլ պատառող սուրբ ուխտին ,
Առ ի՞նչ գրբեալ հակառակիս մեզ ուժգին .
Խուսափեցէք յերկնից գրբեալ կորովեաց
Որ արեացդ ածեն մահունս սևազգեաց .
Մեք առաքեալք եմք յարքայէն փութապէս
Ըզպղծութիւն ձեր խափանել չարածէս :

Շաշար

Պապանձեաց դու , անօրէն , քեզ զի լուտալ .
Փըքոցուռոյց ըսպարապետ , յուշի կայ .
Կարկեսլիր , բանքդ այլանդակք չեն պիտոյ մեզ ,
Յօժար կամօք զանձն իմ՝ ընդ դիս դընեմ ես .
Պողոպատիկրս փայլուն քեզ ըսպառնայ ,
Ի սիրտդ հաւ խըրեմ՝ զերկաթս այս զըժնեայ : (Խոցէ զնա) :

Սմբատ

Անկցիս տապաստ , տեսցեն քոյինք ի բացէ ,
Գիտասցեն թէ Սմբատ ըզքեզ փողոտէ .
Ահաւասիկ Աստուածն հըղօր Գրիգորայ
Օդնեաց բազկիս ջընջել ըզձեզ անխընայ :
Վայ՛ զօրութեանդ անարի
Որ խիզախես մեկուսի
Վանել ըզմեզ ի խազմի : (Տասպալէ զնա) :

Արմայիս

Օ՛ն մարտիս տամք վերջ . բընակիչք տաճարին
Արագ արագ զըռոյթ տըւեալ մողգին ,
Բուռն ի վերայ նոցին տըւեալ յարձակուրդ
Կոտորեսլիք զողջոյն բանակդ անյագուրդ :

Բաթկէն

Ըզվաղակաւորն իմ յախոնդիս քո մխեմ ,
Զարեան քամեսցէ ըզչիթ ջերմաջերմ .
Մանիցես ըզմեզ ի ժամ անադան
Խեռ և ըստամբակ Արմայս՝ ի մահուան : (Արդեչեալ շինի) :

Արմայիս

Ո՛ւր քաջութիւն վաշտին մերոյ , ո՛ւր երթայք .
Պարտութիւն . . .

Վահրամ

Հանդարտեսցին գանդիւնք գանչիւնք վայրապար ,
Ձայնք՝ աղաղակք ոչ տան գործոյն ըզվընար :
Մարդոյ զարժանն հարկ է խընդրել միամիտ
Եւ մի անձին փաստու լինել դամադիր :
Թի՛նչ դուք պանծայք , ճշմարտութեան անարգուք ,
Կամ ո՛յք ոմանք յաստիս իցեն ձեզ թիկունք .
Ամբարըշտաց հանդերձեալ են տուգանք բիւրք ,
Ո՛ւմ արդ մընայք , եհաս Գրիգոր , փախերո՛ւք :

Գրիգոր

Ձի՛նչ այդ չաչիւն զինուց կոփիւն և գանչիւն ,
Թոխորտ գընդին բոցամոլի խիզախիւն .
Վարեալ սուրայք ընդդէմ խաչին յերիվար ,
Ընկճեցարո՛ւք , կըռապարիշտք խելագար : (Սռնէ գնչան խաչի) :
Սլացեալ յերկնից ամպահարկ գայ դատաւոր ,
Եաւիտենից Տէր զօրութեանցն ահաւոր ,
Ըզձեզ չոպեալ ջրորեսցէ ի յըստուեր
Նըսեմափակ ի տուն սորել դառնալէր :
Շութափ տեղիքս դոյն քըրքմագոյն չըպարին ,
Լըպիրչ ջոկատ տարամերժի խըմքովին : (Հալաճիկ) :

Վաշտն

Շաքել ըզձեզ զերդ սաղարթուց ըզթօթափ
Վերադառնամք առ մեծ արքայն ճեպըշտապ ,
Նա վրէժխընդիր քէն պահանջէ մահահոտ ,
Դառնան ի ցաւս ձեր քիրտն և ջան թափառոտ :

Գրիգոր

Խարխալեսցին հիմնայատակ ապարանք ,
Դեք ուրուականք աստի լիցին ըչկօթակ ,
Ուր հանդըստեան տաճար սըրբոց հիմնեսցի

Հանապազորդ բարեխօսել աշխարհի ,
Ձի Հայաստան իւրովք սրբորովք ճոխապանծ
Դարուց ի դարս ըզբնաւս ածցէ ի նախանձ :

Սմբատ

Առ ի պատիւ Բարձրելոյ Տեառն զօրութեանց :

Գրիգոր

Ելցեն , աղէ , աւետաւորք առ արքայն
Մինչև ըզգործ աւարտեալ մեր շինութեան .
Թէ նըւիրաց նորին Տէր է ընկալուչ
Ճամանեացեն մաղթանք յերկինս սըրտառուչ : (Երթում) :

ՏԵՍԱՐԱՆ Դ .

ՏՐԴԱՏ

Տրդատ (գայ , 'ի բաց ձգեալ զխոզենին) :

Որպիսի փոխարէն որպիսի տիպ ցասման
Յարարչին ձեռանէ ի մեզ գայ երևան .
Աւաղ ինձ եղկելոյս , յանհամբոյր յայս կենցաղ
Սննամատն երթիցեմ կորըստեան ի դադաղ ,
Չըթողի պակաս ինչ ի տանջել ըզԳրիգոր ,
Ձի տեսիլ նորաստեղծ էր հնարեալ անդանօր .
Իշխեցի հայհոյել լ' ի տըռփանս դեգերել ,
Թաթաւեալ ձեռքս յարին Հռիփսիմեայ մաքրասէր ,
Վրիժապարտ փոխեցայ 'ի դիմակ անբանից
Եւ վաղք իմ ընդ նոսին թըւեցաւ պըղծալից .
Լուտանաց շատ տարայ եղերանցս ըստ չափու
Ձի սըրբոցն ըսպանման ես եղէ մատընտու :
Օգտեցայ և ոչինչ ի փառաց աթոռոյս ,
Ի փառաց' որ զարմիս է պատիւ ընդարոյս .
Ձիս սարսափք՝ խիղճ մըտացս յարաժամ տագնապեն ,
Ուր Գրիգոր դեղատու բըժըշկել զիս աստէն :
Երբ արդեօք եկեալ զիս արասցէ քրիստոնեայ ,
Յայն կրօն սուրբ որոյ զլուխն է Աստուած աներկբայ .
Այլ իցէ ինձ հընար հաշտ լինել ընդ վերնոյն ,
Բաւ ի նա խրոխտացայ , չարութիւնքս են անհուն :

Հերիք , գըթա՛ , Տէր , հերիք . քեզ ժպրհալիր
Գործեցի հակառակ բարութեանց երկնածիր .
Զի յօգեալ սերտ սըրտիւ ընդ այսոց յարատանջ
Մոլորեալ մոլեցայ , որով սիրտս հան թառանչ :
Ըզմէ՛ , Տէր , լըքեալ զիս թողուս հէքս աղեկէզ
Խօսական 'ի մըռայլս խորհըրդոց և անտես .
Մի՛ , Աստուած , հիւժեղոյս հատուսցես անգ ըղբոցն .
Մի՛թէ չէս դու զըրկող գիմոդաց առ քո ծոց :
Դու ինքնին բարութիւն անբակիղբն և միշտ է ,
Խորհըրդով անբընին զիս ածէր յոչընչէ ,
Տըւեալ խելս կառավար և պարգևս անհամար ,
Պատուիրեալ սանձել զանձն՝ երբ միտի գէպ ի չար :
Ես անփոյթ կուտեցի չեղլայեղջ ըզչարիս ,
Այսք ճիւղք ի խորոց ճեպ ետուն գօշել զիս .
Զարդիս լեալ քաջ ակահ ես դենից սըտութեան
Ընդ վընասն հատուցից որք քեզ , Տէր , բարգեցան :
Քաւեա՛ զիս բազմամեղս , բազմագութ թագաւոր ,
Թողութիւն չընորհեա քաւութեան կարեոր ,
Զի արագ ի ցաւոց բըժըշկեալ դառնաղէտ
Քեզ ըսպաս հարից լոկ , պաղատիմ զայս ևեթ :
Եթէ իմ անարժան հանդիպել չընորհաց
Վասն այն Տէր Միածին գինքն ի խաչ բեռեաց ,
Զի տացէ մուտ ի կեանս մատնելոյն ի գեհնն ,
Յարուցեալ՝ զազգ մարդկան ազատեաց ի բանտէն :

ՏԵՆՍԱՐԱՆ Ե.

ԶԱՐԵՀ , ՏՐԴԱՏ , ՎԱՇՏՆ

Զարեհ (հասեալ ընդ վաշտուն) :

Վրէժ , հատուցումն , արքայ , խընդրեմ , խընդրեմ այսօր խուճաբեկ
Վահեկահեան ի տաճարաց զաջ խորտակել չարանենդ ,
Ուր մոլին՝ վատչըւէր
Տայ Գրիգոր յուզել հեռ :
Հիբար խիզախ ընդ քուրմն այսպէս վարեալ ի քէն նախանձու
Ի պաշտամանց արտահանէ , վիրօք հարեալ մահացու ,
Հաստատել քըրտնաթոր
Սուրբ տեղեաց օրէնս նոր :

Յանկանալով զայլ ճապաղիս հեղուլ արեան այս յիմար ,
Զամբռն բազում ի գլուխ կուտէ կապտել ըզմեզ անպատկառ .
Մինչև ցերե շընչասպառ
Կացցուք մեք արհամարհ :
Յուշ լիցին քեզ պատգամք գըրոց , մի խընայեր յայր դըժնեայ .
Բարձցին յերկրէ շունչք կախարդաց և քրիստոնեայն խաբեբայ .
Պաղատիմ լալխառն
Աւարտեալ զիմ բարբառ :

Տրդատ

Իբրեւ ըզստան սըպըրդեալ անդրէն յանդընիս նորոգ ,
Անգուլթ ոճրագործ , նենգել մեզ ըզգաւ , սըտապատիր մոգ .
Ուշիմ լեր , ոչ դու ինքն առիթ ծանու փնասուն եղեր մեզ ,
Դու ծանրացուցեր ըզձեռն Անմահին ի հարուած պէսպէս :
Զի ապըստամբեալ ի սուրբ հաւատոյ ըզժողովուրդ մեր ,
Փայտից և քարանց յունայն պաշտամունս դու հրաւիրեցեր .
Դու ըզլուծն ի բաց ընկեցեր ի մէնջ էին հրամանին
Եւ յարմարեցեր՝ կեղծեալ ըզթիւրն ընդ ճըշմարիտ ուղի :
Անդ երկիրն Հայոց ապականեցաւ յանօրէնութեան
Որ երբեմն անաղտ վերին սըրբութեան էր բընակարան .
Յարդ անձամբ ամբաւ կորըստեան մահու մեղսառիթ եղեալ
Եւ անդրադարձեալ ի դա՛հ իմ մատչիս բանիւ այլևայլ :
Գնա՛մ 'ստի ի բաց , առեալ զվաշտդ ընդ քեզ . . .

Վաշտն

Զէ արժան քեզ , ով տէր , անիրաւ դատաստան
Որ նըստիս թագաւոր ի գահոյս ուղղութեան .
Մի ըզմեզ արտաքսեր , խաբեալ դոս վայրապար ,
Թէ իսպառ մերժեսցես հարուածեալ չարաչար :
Սոսաւիւն ծըփասցի Հայաստան թունդ ի թունդ ,
Զարմ Պարթև գըլխակոր գլորեսցին խոր յանդուռդ .
Զնչեսցին կենդանիք ժանտախտիւ դիտապատ ,
Պատգամացս է վըկայ ինքնին մեծն Արամազդ : (Գայ Օտայ) :

Տրդատ

Կորիւր , ով ծերրդ դառնացեալ , ել յատենէս աստ , մի կար .
Կորիւր և դուք նորին վարձկանք , մի բարբառնջէք ընդ երկար ,
Շոյտ ի փախուստ փութասցիք , ոչ ևս է ձեզ ոք ունկընդիր ,
Մի իշխեսցիք ըզսըտութիւն ձեր քարոզել տարագիր : (Երթաւն) :

Օտաւ

Աղէ՛ , ո՛վ դուք , ըսթափեսիք Գրիստոսիւ ,
Գող երջանիկ վերակոշեալի պատիւ :

Տրդատ

Հետեցայ միւրրեւոյ և կըրից
Ընկըղմելով ի չար հաճոյս քաղցուալից .
Են՝ փոխարէն այս պատուհասք բարկութեան ,
Յասեաւ Աստուած անըզդամիս անպայման :
Հասու գոլով սըրտիս , հոգւոյս խորհրդոց
Արդարապէս համակեցոյց ի բիւր կոծ .
Մի ի չարիս մարդն անօրէն պարծեսցի ,
Ամենագէտ Աստուած՝ երբեք ոչ խաբի :

ՏԵՍԱՐԱՆ Զ.

ՕՏԱՅ, ՏՐԴԱՏ

Օտաւ

Անկարեկիր ընդ քո տեսիլդ Հայաստան
Ողբալ ողբան ազգք և ազինք ամենայն .
Յիսուս Գրիստոս դատէ ըզբեզ ընդ երկայն
Ի վրէժ՝ փոխան անպարտ արեանց քաւութեան :
Մերկ ի փառաց՝ յետին շընչոյդ մընացուած
Ո՛հ , քանի ցաւ և սուգ առթէ արտասուաց .
Եղնկ , դելու սիրտ իմ ընդ քո հեծութիւն ,
Աւա՛ղ գոչէ, բազկիս պաղեալ կայ արին :
Բաւ է , հերիք . յուսա յԱստուած կենդանի ,
Դադարեսցեն արկածք մահու սուկալի .
Զիջին անձինք ողջ ողջ ի հող դամբանի ,
Սըրբեալ արդ զաչըս զըղջալով առ հոգի :

Տրդատ

Գան զերեսօք ինձ հարկանին կըշտամբանք .
Սուտ են բազինք , վայրք պըղծութեան այդ մեհենանք .
Անմըտութեամբ պաշտի զանդուածն անկենդան
Զորըս ծընան քըրմացն հընարք զանաղան :

Փառաց պարծանք՝ են դըսրովանք ինձ յետին ,
 Որք յետ ժամու յոչընչութիւն պատանդին .
 Իյէ ուրեք մարդ որ քան զիս ապիրատ
 Որ յեղեռունս յաճախեսցէ անձնամատն :
 Ըստ արժանեաց իմոց նորին ուրուակերպ
 Գան ի տեսիլ զիս վըրդովել յերաշխէպ ,
 Եւ ըզվըտակ առատարուղիս արտասուաց
 Հեղուն զեղուն յականողեաց վըշտագգեաց :
 Իբրու թըշուառ յոգեոց պարզեալ ապաստան
 Մաշեալ սիրա իմ , յորդորք նորին քակեցան .
 Սակայն դեռ ես յիս յուսոյ իմն արգասիք
 Ակընկալէ զի լինիցիմ երջանիկ :

ՏԵՍԱՐԱՆ Է .

ՏԱՃԱՏ, ՏՐԴԱՏ

Տաճատ (գարոյ) :

Աւետեօք յընծութեան փութամ աստ , ով արքայ ,
 Զի ընդ հուպ լուսատուն յետս առ մեզ գայ դառնայ .
 Առաքեալ իսկ հրեշտակք հըռչակեն ի Բագուան ,
 Ունելով չորջ զիւրե ըզժողով բաղմութեան :
 Զատրուշանս խարովեալ կործանէ բոցազգեաց
 Նըշնաւ սուրբ խաչին և Տերամբ զօրութեանց ,
 Նա բարձեալ ըզնըխարս իսկ սըրբոց երկոցուն ,
 Ի նոցունց զօրութիւն սանդարաց կայ նըկուն :
 Ի կռատանց խումբ քըրմաց՝ քըրմահեաց վատազգի
 Ի փախուստ թաքըստեան փութացան առ անի :

Տրդատ

Որ ի բարձունս յաւիտենից քաղցր Աստուած
 Հայր բարեխնամ հողածընունդ դաւակաց ,
 Մեղաւորին դու զոլ քաւիչ ըզձանաս ,
 Երկայնամիտ անտես տունես պատուհաս :
 Աղաչաւոր քեզ պաղատիմ , լուր ինձ , Տէր ,
 Յիշատակաւ առատ դըթոյդ բարեսէր .
 Խնայեալ դարձեալ մեղապարտիս մոլեգին
 Ընդ սիրելի ժողովըրդեանս հայկածին :

Հայեանց ընդ ազգն իմ որ հնազանդ քո բանին
Ողորաւոր մեղայ գոյէ քեզ յերկին .
Որպէս զ'ի ձեռն պատուիրանի վերջստին
Ըզբեզ ժառանգ մեք ըստասցուք ի բաժին :
Փառատրութիւնս երգեցից քեզ յաւիտեան
Որ հաշտ ակամբ ստացար ըզմեզ աստ համայն .
Լից բարեզք քովք ըզսիրտ հիբին անվախճան ,
Օրհնեալ է քո յիմ վերայ տուրք գըթութեան :

ՏԵՍԱՐԱՆ Ը.

ԱՐՏԱՒԱԶԴ, ՕՏԱՅ, ՏՐԴԱՏ, ՏԱՃԱՏ

Արտաշազդ (գայ) .

Առցէ հանգիստ խաղաղական աշխարհս համայն
Մինչ ի պաշտօն մատչիմք ուխտիւք միակ Արարչին .
Մահաբերին բարձցի ահեղ մարտ ոխութեան ,
Ծաղկեալ ալեզք լերինք Մասեաց զարդարեսցին :
Զի յաղթական եկաւորէ այսըր Գրիգոր ,
Կից ընդ նըմին և պաշտօնեայք Յունաց բընիկ
Խուռն դիմեն յաջոյն համբոյր և ի շընորհ
Լուսաւորչին Հայաստանեայց հօր երջանիկ :

Օրոսյ

Շող կենսատուր ի Հայաստան
Ծաւալեսցի ընդհանուր ,
Յամս ամանոր մեր փըրկութեան
Կացուրդեսցէ այր անցնիւր :

Տրդատ

Հայոց մանկունք , երամ երամ մատիք ի թև խընդութեան ,
Յոստ անթառամ պըսակելով ի գալըստեան Գրիգորին .
Հընչեցուցէք ըզչեփորայս ներդաշնակս յերգս յաղթական ,
Օր է և ժամ ուրախութեան յիշատակաց արժանի :

Տաճատ

Ըստ ակնարկութեան քոյին հրամանի
ելցուք ընդ առաջ սուրբ հայրապետի
երգօք և պարուք . . . (գայ Գրիգոր ընդ Սմբատայ) :

ՏԵՍԱՐԱՆ Թ.

ՏՐԻԱՏ, ԳՐԻԳՈՐ, ՏԱՃԱՏ, ԱՐՏԱԽԱԶԴ, ՍՄԲԱՏ

Տրյաւտ

Շնորհազարդ սուրբ աջոյդ , ո՛ր արթուն հօտապետ ,
ի գլուխ մեր հանգիցէ օրհնութիւն երկնաձիր .
Յանմահէն կարգեցար առաջնորդ դու յաւէտ ,
Գլթացեալ դարման տար հիւծելոցս ախտակիր :

Գրիգոր

Յաւերժական ցօղ օրհնութեան հրահոսան ,
Գութ և շընորհ ամենակալ զօրութեան
Լուսաւորեալ ուղղեսցէ զմիտս ի բարին ,
Ձի ապրեսլիք անգին արեամբ Յիսուսին :

Տաճատ

Ապաշաւեալ ամենեքին դառնն կոծով
Ըսթափեցաք՝ ակըն կալեալ քեզ ապահով .
Կաց հաշտարար ընդ արարիչն և՛ ընդ արարածս
Լըծե՛լ զողորմ՝ նորին 'նդ աղերս մեր անձկայրեաց :

Արտաշատ

Յաղերս անկեալ քո առաջի
Ջերմ արտասուք յաշաց հոսի .
Ներեա՛ , ո՛վ հայր , մեր յանցանաց
Ձի քեզ մեղաք աներկիւղած :
Քեզ անձինք մեր երախտապարտ
Ուխտեն յօժար լինել հնազանդ .
Թախանձանօք եմք ի խընդիր ,
Ձաղէտս ի մէնջ փարատեսլիր :

Գրիգոր

Ժողովեալ ըզնըխարս մարտիրոս սուրբ կուսից
Որք ի սէր մաքրութեան ըսպանան ի Թախիծս ,
Առ նոցուն պաշտամունս սուրբ խորանք կառուացին ,
Ուրանօր ի տեսլեան լուսասփիւռ էջ Միածին :

Տրդատ

Քանիցս երկնից արդարութեան ըզփորձ առի ,
Ահաւոր է և պատուհասն կայ առ երի .
Անքըննելի է դատաւորն և դատաստան ,
Դատէ զաշխարհ և զեղականքս ի մի վայրկեան :

Սմբատ

Քրիստոս Աստուած արդարութեան
Դատէ զաշխարհ ի մի վայրկեան :

Գրիգոր

Աստ դատեսցի ամենակալն
Զանց առնելով ըզհանդերձեալն :

Տրդատ

Տըւայտիմ դեռ ևս
Ի տագնապս պէսպէս .
Իսպառ զիս սըրբեա՛
Լինել երախայ :
Յիմ անձին մընան
Հեռք անբանական ,
Դըժպըհի մարդկան
Այս տիպ ծաղրական :
Մեղայ գըլխովին
Առաջի երկնին .
Ամօթ և նախատ
Մընան յիմ ճակատ :
Առաջի քոյին
Խընդրեմ Թախծադին ,
Դարձս զիս կըրկին
Ի կերպ մարդկային :

Գրիգոր

Դաւանեցան ըզքեզ Աստուած ,
Եւ դեր եղեն արտահալած .
Թխսու Միածին , էջ առ սոսա ,
Առուջացո՛յ յախտից դժնեայ :
Բըժիշկ հոգւոց , որ ի խընդիր
Մոլորելոյ յաշխարհ եկիր ,
Եւ զախտածէտըս բուժեցեր
Ըզգուշութեան տըւեալ պատուէր :
Ըսքանչեւեօք և արուեստիւք
Ըզքո՛ սուրբ կրօն եղեր նեցուկ .
ԸզՏըրդատայս անբան պատկեր
Դարձո՛ ի բուն , ո՛վ մարդասէր :

Տրդատ

Թէպէտ Տէր ետես յերկնից զիմ մորմոք ,
Ցաւ տարապայման եթող յիս հոգովք .
Անուրջք կորըստեան անխուսափելի ,
Տաղնապեն զանձն իմ , հարեալ չըփոթի :

Արտաշազդ

Թըշուառացելոյս չէր ածեալ զմրտաւ
Թէ ընթացք կենացս էին անիրաւ ,
Մինչև զայնոսիկ ողբալ անդադար
Ազդ յերկնից արար Աստուած բարերար :

Գրիգոր

Մինչև լուացեալ յաւազանին հաւատոյ
Շընորհօք սուրբ Երրորդութեան համազոյ ,
Արկեալ զանձամբ ըզպատմուճան մաքրութեան ,
Տաճարք կըռոց մի մընասցեն ի հիման :
Օ՛ն անդր հեռի պըղծութիւնք սուտ պաշտաման ,
Ի բաց ձերում յաշխարհէ ծէս դիւական .
Այր կռապարիշտ ոչ ժառանգէ ըզդըրախտ ,
Եւ ոչ նա՛ որ սիրոյ Տեառն է ապերախտ :

Ձայս փողն հընչէ Տարսոնեան յիւր քարտիղի
Չնչահաւատք չեն Գրիստոսին արժանի .
Գիտելով զայս , բարձցուք յերկրէ զանուն գից
Եւ զորոշեալ հանգէս նոցին պըղծայից :
Հապա , ելեք խանձել ի բոց ճարճատիչ . . . (մտաւնեն ի մեհեանն) :

ՏԵՍԱՐԱՆ Ժ.

ՏՐԴԱՏ, ԳՐԻԳՈՐ, ԲԱՆԱԿՆ

Տրդատ (սաւ Կդիոյ մուգայ) :

Հոյակապ տաճարիս յերազմոյն տափ վայրաց
Յաղթական պըսակին քուրմք և դասք քըրմուհեաց .
Աստ հանգիստ գըպըութեան Կըղիովեան զըլխոյին ,
Ջոր օրհնեն երաստիւք աճըրջոյ գիշերի ,
Փողփողի յանդիման իբրև լոյս գերարիի ,
Ի պատուի ճոխացեալ պատկեր իւր զազրոտի : (Խորտակէ) :

Գրիգոր

Ի չիք դարձեալ պայծառացի
Ընդ յաջողուած իւրոյ բաղդի : (Երբան սա Անահիտ) :

Տրդատ

Աստ հըրճուէր Անահիտ վարդամատն Դիցուհի
Երբ ըզնա կարգացաք պաշտպան մեր աշխարհի .
Տօնք էին աւետեաց և կացուրդ բերկրանաց ,
Յորեւեան վարդավառ նըւիրօք գերազանց :
Ի պատիւ երեսաց հըռչակեալ մեծաշուք :
Ջերջանիկ տարեգարձ երգէին գինեբրուք : (Խորտակեալ փշրէ) :

Գրիգոր

Է Մարիամ մայր Յիսուսի
Դըլխոյ երկրիդ և թագուհի : (Երբան սա Բարչամ) :

Տրդատ

Վերամբարձ ի դիտակ սա Բարչամ ասորի ,
Սըմա յարգ՝ կըրկնեն ծունկըս բնակիչք մեր երկրի :

Նըւազաւ ծընծայից և փողոց դալարուն ,
Մարտադիրք երդմնակուռ զաջն հայցեն յօգնութիւն .
Ըսպիտակ յոյր ցըլուց յողջակէզ նովազու
Մեծարեալ գեղարդեն ըստ աւուր շարաթու : (փշրէ և գայն) :

Գրիգոր

Բարչամինեայ նըկար արծաթի
Փոշոյ գունակ ընդ օդ ցըրուեսցի : (Երբան առ Հեփեստոս) :

Տրդատ

Որ նըստի հըրաչեայ առ սալօք ուռնընբարձ .
Ի տեսիլ սեւադէմ Հեփեստոս հայր դարբնաց ,
Ձի դարբնէ ի յերկին ըզշանթիս հրատեղաց ,
Ըզգործին մարտացու երկնայնոց մըրցանաց .
Ում ըզբոց վառ ի վառ նըւիրեն խարուկաց
Ձի հըրոյ արարիչ անուանի ի ռամկաց : (փշրէ և գայն) :

Գրիգոր

Հըրով լուծցի նորին արձան ,
Մի մընասցէ մեր յանդիման : (Երբան առ Արամազդ) :

Տրդատ

Նըմանեալ փայլական ի ծոցոյ ամպրոպաց
Ոստուցեալ ահընկէց լոյս ցայտէ ի կազմած .
Կոչի հայր աստուածոց և ազգի մարդկութեան ,
Անուն իւր Արամազդ , Դիոս , Զևս , բազմազան :
Հաւատան թէ ի բռին է համայն ըստեղծուած ,
Նա յայերն անդուլ տայ ըզշըրջանս աստեղաց .
Հայք ըզնա կարգեցին շահապետ մութ շիրմաց ,
Բեկ զոսկերս Խրեայից պահպանել յըղձութեանց : (փշրէ և գայն) :

Գրիգոր

Գայթակղութեան և սայթաքման
Հալածեսցին առիթք համայն : (Գան ի միջի) :

Տրդատ

Այո , ուխտեցի զբազինս ամենայն
Սոյն գունակ քանդել յերկիր Հոյաստան :

Գրիգոր

Բարձրեալն հաճի ծագել ըզլոյս սուրբ Հոգւոյն ,
 Այլ յուշ ածէք զապաշխարանս դարձելոյն .
 Օրէնք վերին մեղ կընքեցին զայս անդարձ
 Սըրտիւ՝ շըրթամբ , նոյնպէս գործով գալի հայց :
 Յիսուս Գրիստոս գիրկ տարածէ հանգըստեան
 Երբ մեղաւորն հիւանդ հայցէ ըզդարման ,
 Ըստըջացեալ յիւր գընացից ի սըրտէ
 Ի թիկունս իւր առեալ ըզսուրբս աղաչէ :
 Վեցեակ տասանց աւուրք որ ցարդ տըւան ձեզ ,
 Յորըս զանձինս հրահանդեցիք մեծապէս .
 Եւ յետ պահոց եկեալ դասուք յեփրատ գետ ,
 Մըկըրտեալիք մեղաց թողեալ զարահետ :
 Ձի դրախտն Ազին բըռնաբարի ի բազկաց
 Եւ բըռունք քաջք ըզնա բանան մեծապանծ .
 Մերուքք , Գերուքք պահնորդք դրախտին ըզգուշեալ
 Բոցեղէն սրով ընդդէմ մարդոյ ունին գրաւ :
 Եթէ բաղխմունքն իցեն յաւերժ բազմակոծ ,
 Մուտ յարդարեն մեղաւորաց դարձելոց :
 Ձայս աւանդեալ բանիցս առնեմ կատարած ,
 Խեղաբերեալ ըզգոյշ կացէք օրինաց :

Տրդատ

Յանձն առնումք խընդութեամբ , հայրապետ սըրբազան ,
 Զոր ինչ դու խօսեցար կատարել անյապաղ .
 Փոխանակ հըրճուանաց լիցին զլուրք մոխրացան
 Ընդ խորտիկն երկըւանեայ կերիցուք հաց ու աղ : (Ի ճոռնկս) :

Բանուկն

Ի գուճս անկեալ լամբ ողբաձայն , հայր բարեգութ ,
 Ախտացելոցս առողջութիւն տուր մօտալուտ
 Հաշտեալ ընդ մեզ՝ զի ես փրկիչ մեղաւորաց ,
 Տուն Հայկայ քո ժողովուրդ , դու նոցին Աստուած .
 Խոնարհեց՛ մեզ զունկըն քո ,
 Քեզ խընդրուածքս լիցին հաճոյ :

Տրդատ

Պաշտեսցէ արդ ըզքեզ Յաբեթայ շառաւիղ
 Լըբերով մեկուսի ըզնախկին իւր շաւիղ .

Բանից քոց մի լիցին անուստեալ ոտընհար
Պահեցող օրինաց Տեսուն ազդն իմապիկար : (Երբսն) :

Գրիգոր

Աստուած մեծ և հըզօր , զանհընարս իսկապէս
Զօրութեամբ ի չըգոյն ի գոյակ դու չըրկես .
Զազգ վայրագ , մարտադաւ , ըզճամբար խրոխտարան
Յաշակերտ ըստանաս կըտակին սըրբութեան :
Առաքես զհոգի քո ի մարդիկ նանրակրօն
Հրաշապանծ հաստատել ֆրիստոսեան ըզպաշտօն .
Ի խնդիր ելանես սառնասոյզ ի վայրի
Կորուսեալ զազգ ողջոյն տաւաղել 'ի յերկնի :
Քոյդ անուն է գովեալ մեծազօր և արդար ,
Օրհնութիւն քեզ յաւերժ հըռչակեն յերկնից պար .
Արարածք իսկ յերկրի յառաւօտ , յերեկոյ ,
Հանապաղ յիւրեանց կայս գեղգեղեն զերգ սիրոյ : (Երբսն) :

ՏԵՍԱՐԱՆ ԺԱ.

Զարեմ (գայ) :

Անդ թըշուառ ճակատագրին յոր հիքաբար մատնեցաք ,
Զի կրօն ումպէտ ռամիկըսպաս ունի զորեալն ի սպասեակ .
Իբրու տատասկ փուշս ընծիւղեալ խափան յառնէ դալարեաց ,
Մինչև խեղդէ ըզբոյսս համայն , զի չիք ինքեան դիմակաց :
Այսպէս Տըրդատ վատթարամիտ՝ դից մոռացեալ ըզվրբէժ ,
Անանձ թափով սուր յանխընայ հարու ըզմեզ , զընէ գէշ .
Ո՛ր բազմաբոյլ տարափք նետից , սուր կայծակունք հրածորան ,
Զի դանդաղիք՝ գողայք դուք ոչ ընդվրզելոց ի վերայն :
Թէ պակասեաց ոյժ աստուածոց , ոյժ բընածին արութեան ,
Անիծեալ , մն , արարիչ և արարածք անպիտան .
Թէ զօրեղք են , շանթիւք հարցեն ըզգօրութիւն թըշնամեաց ,
Զի անաստեալք յընչաց քերեն ժըխտեալ թէ դիք չեն աստուած :
Ասկայն զի փոյթ նընջեն նորա քուն անյարիր յաւիտեան ,
Կորեաւ , կորեաւ չըքնաղ ուսումն և մոգութիւն զրադաշտեան .
Այսուհետև թող հանգիցեն դիք , դիցուհիք յաւիտեան ,
Կորեաւ , կորեաւ չըքնաղ ուսումն և մոգութիւն զրադաշտեան ,
Յաշացս հերձ հերձ
Արեամբ հանգերձ
Կենացս անգին
Առութ քիժին : (Հանդարտեալ՝ ապա յարէ) :

վէս Գրիգորայ տորեացի գող անգերծ մատնեալ ի վրտանդ
 Զի այլ յոխորտ գայ ի վէդ , բաւ կեշտ մեր եղև նըշաւակ .
 Վաստակը նորին յոչինչ գրեացին , բարձիս եղև դաւադիր ,
 Սևաթորմի անդամք մարմնոյն ընդ քարչ ածցին ընդ երկիր :
 Զարքայն վայրագ տարցեն ճիւղաղբ ծըծմբաւառ ի կայան ,
 Արդար վրճաւ քրքմապետիս ըզվրէժ լուծեալ կրից ցասման .
 Զի այլ ժուժամ , խանգար լիցին համանգամայն տիեզերք ,
 Արև , լուսին անկցին յերկրէ , խաւար լիցի երկուստեք :
 Թըմբեալ ուժգին զըղորդեացին աստղունք բոլոր և ամպրոպք ,
 Լիով կարկուտ ի Յարդգողէն թօթափեացի մեծատրոփ .
 Նետք բոցաւառ յաւիտենից մէտ մէտ լարեալ տեղացին ,
 Յորդ յորդ սահանք ողորեացեն զաշխարհագունտն ահագին : (Երբայ) :

ՏԵՍԱՐԱՆ ԺԲ.

ՕՏԱՅ. ԱՐՏԱԽԱԶԴ. ՍՄԲԱՏ. ՏԱՃԱՏ. ԳՐԻԳՈՐ. ՏՐԴԱՏ

Օտայ

Ուրախացիր , Հայու թիւն ,
 Հաշտիւ սըրբոց վըկայից
 Ընդ գըթութիւն Բարձրելոյն .
 Դարձեալ շնորհիւ կրօն յանրիծ
 Եկեալ լուսով փըրկութեան ,
 Մըթար մեղացըն լուծաւ .
 Պայծառացիր , Հայաստան ,
 Յայդ յիշատակ քաջաւառ :

Արտաւազդ

Յընծա՛ և դու աւետեօք
 Լեառըն Մասիս բարձրաճեմ
 Յազատութեանս գործ յամբող
 Զի վերացաւ սուգ դըթխեմ :
 Ի քո գազաթն ամայի
 Առատ հեղցի ի բարձանց
 Յօղ օրհնութեան արփենի
 Խնամակալին պարգեաց :

Սմբատ

Ընդ քեզ Աստուած հաճեցաւ ,
 Այն որ չունի իւր սահման .

Ի միջի քում կեայ անձկաւ
Այսուհետե յաւիտեան :
Նորոգելով յազգէ յազգ
Ի ցընծութեան ծիրանի :
Տաճար եղեր և բընակ
Խաչապըսակ արքայի :

Տաճարտ

Խորտակելով յաւերած
Չանուր գերւոյ երկաթի
Չոր կեղծ սիրողն հայրենեաց
Ի պարանոցդ արկ հաստի :
Ո՛չ ևս աղանդք ի վերջոյ
Բուսցին ի քեզ չարաթոյն ,
Ո՛չ պըղծեացի ծընունդ քո
Ի դիցային պիղծ անուն :

Գրիգոր

Մըկըրտութեան աւազան
Ի քեզ կանգնեալ սրբարար
Փոխան քըրմաց պաշտաման
Օրինադրի գերաիառ :
Ժողովեացին աստ համայն
Մաքուր սերունդք արգանդի ,
Օրհնել ըզՏէր միաբան
Ի ձայն երգոց տասնադի :

Տրդատ

Յաւերթ երգէ լու ի լու
Գահաւորակ արքունեան
Թէ Գրիգորն է լուսատու
Հայաստանեայց փրկութեան :
Աստ երկնաւոր նահատակն
Ի քիրտն արեան աշխատեալ
Մագեաց ի սիրտս բովանդակ
Ըզլոյս կրօնին երկնափայլ :

ԵՐԳ.

Բանակն

Բաղդ ունի Հայն յեղեմն անդոյր
Առ նորին շուք տեղայ ողորմ
Ղօղեալ խաւար մառախլապատ .
Դարք տօնեն զօրս ի Հայաստան ,
Ուխտէ խաչին դապադայ իւր ,
Ի՛ իւսիւք ծաղկանց պրսակ ի գլուխ
Նազի աշխարհս հաշտ ակնարկեալ
Ի յանդրանիկն յԱղդ և ի Կրօն . (Զգի վարագոյր տեսարանին) ,

ՎԵՐՋ ԹԱՏՐԵՐԳՈՒԹԵԱՆ

ԲԱՂՅՈՒՆԻ *

Ի ՎՏԱՆԳ ՄԱՀՈՒ ՆԱԲՈԼԷՈՆԻ Դ

Շոյտ , քաջազարմ , փախիր . . . Զուլեանք արշաւեն : —
Բաղդախընդիր նա դեգերի ապաղէն .
Բիւրաւորաց սիրտք բաբախեն ի բացուստ .
Հայրենիք իւր և ծնող ի զնին կան անդուստ : —

Աւաղ ճեւտին Պոնաբարդեան անձնամատ ,
Արտօսր հեղում վանն արեւոյ տարաբաղդ .
Շեշտեաց ըզտէզան ի լանջա՝ անգուլթ թըշնամին ,
Ըզգիշերաւ լայ դքեզ լուսին ի դաշտին :

Անուանակցիդ՝ նըման՝ քըսան և երիս
Ամրս կընքեալ յընթացս բարեաց անձկալիս ,
Լացցեն ըզքեզ՝ որչափ սեպուհք են յաստիս :

Ո՛վ քոյին մօր արձանասցի մըխիթար .
Ո՛վ զկալիս ըսփոփեսցէ յուսաբեկ .
Պոնաբարդեանց այս է վախճան վայրապար :

ՆՈՅՆ

* Մանուշանեմք զի երկասիրող Քաթրէրգուլեանս և Նուագփո՝ որ 'ի ստորեւ , է Տէր Մեհ-
րովայ Զր. վարդապետ Ուզուրեան , յորջորընալ անուամբ Բաղդունի . և զի առ 'ի հաճել և եթ
զՊատ . մատենագիրն , յանձն առաք հրատարակել զառաքեալսն առ մեզ :